

D 11

1 Inledning

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan avseende godkände revisorn A-son och har därför öppnat detta disciplinärende. Anmälan rör A-sons uppdrag som vald revisor i ett aktiebolag (bolaget) räkenskapsåret 1 januari–31 december 2008. Bolagets verksamhet bestod i grafisk produktion, tillverkning av stämplor, administrativa tjänster och personaluthyrning.

I anmälan anges att bolagets företrädare har haft mycket svårt att komma i kontakt med A-son.

Av årsredovisningen för det aktuella räkenskapsåret framgår att bolagets nettoomsättning uppgick till 414 tkr och dess balansomslutning till 316 tkr. Årsredovisningen är daterad den 28 maj 2009. I sin revisionsberättelse av den 20 januari 2010 skrev A-son att han inte kunde fastställa samtliga balansposter och att han därför varken till- eller avstyrkte fastställande av resultat- och balansräkningarna.

I sin revisorspåteckning på årsredovisningen har A-son endast angett att "[a]nmärkningar finns".

2 A-sons dokumentation och RN:s frågor

RN har tagit del av A-sons dokumentation avseende räkenskapsåret 2008. Dokumentationen består av bolagets årsredovisning, hans revisionsberättelse, balans- och resultatrapporter, bokslutsbilagor som utvisar respektive balanskontos saldo enligt huvudboken, specifikation till bl.a. lager samt dokument utskrivna från hans revisionsprogram. Specifikationer saknas till ett antal balansposter. Av anteckningar framgår att A-son utgick från att en ny revisor hade valts och att han saknade underlag till flera balansposter. Alla noteringar i dokumentationen är daterade i januari 2010. Dokumentationen innehåller inga noteringar om kontakter med bolagets företrädare.

A-son har förelagts att redogöra för vilka åtgärder som han vidtog för att av bolaget få de specifikationer som han saknade samt att redogöra för vilka räkenskapshandlingar som han hade tillgång till vid sin revision. Han har också förelagts kommentera att det av hans påteckning på bolagets årsredovisning inte framgår att han inte hade tillstyrkt fastställande av resultat- och balansräkningarna.

3 A-sons yttranden

A-son har anfört följande.

Efter revisionen av räkenskapsåret 2007 hade han ingen kontakt med bolagets företrädare varför han trodde att han inte längre var vald revisor i bolaget. I juli 2009 tillsändes han emellertid bokslutsmaterial avseende räkenskapsåret 2008. I materialet saknades bl.a. underlag som verifierade siffrorna i bokslutsbilagorna. Han påtalade att materialet var bristfälligt och meddelade att han inte kunde göra någon revision innan han hade fått t.ex. underbilagor till balansposterna, årsredovisning i original samt verifikationer för räkenskapsåret och två månader in på det

nya året. Under hösten 2009 påtalade han vid flera tillfällen per telefon och vid besök hos bolaget att han behövde ha tillgång till bolagets räkenskaper för att kunna genomföra revisionen. Han fick årsredovisningen i original någon gång under hösten 2009 och ”slutligt material torde ha kommit någon gång under december månad”. Vid sin granskning av balans- och resultaträkningarna för räkenskapsåret 2008 såg han inga väsentliga avvikelser.

4 RN:s bedömning

Enligt 7 kap. 10 § aktiebolagslagen (2005:551) ska årsredovisning och revisionsberättelse läggas fram på ordinarie bolagsstämma inom sex månader från utgången av det aktuella räkenskapsåret. Detta innebär att årsredovisningen och revisionsberättelsen ska vara avgivna senast samma dag. Handlingarna ska enligt 8 kap. 3 § 1 årsredovisningslagen (1995:1554) ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad från det att bolagsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen.

I förevarande fall innebär nämnda regler i aktiebolagslagen och årsredovisningslagen att årsredovisningen och revisionsberättelsen skulle ha varit avgivna senast den 30 juni 2009 och att handlingarna skulle ha kommit in till Bolagsverket senast den 31 juli 2009.

Av utredningen i ärendet framgår som nämnts att A-son fick bokslutsmaterial från bolaget först i juli 2009. Den lagstadgade tid inom vilken årsredovisning och revisionsberättelse skulle ha avgetts hade då redan passerat.

I A-sons dokumentation finns en anteckning från januari 2010 om att han trodde att han inte längre var bolagets revisor. Som skäl för detta har han angett att han efter revisionen av räkenskapsåret 2007 inte hade haft någon kontakt med bolagets företrädare förrän han i juli 2009 fick bokslutsmaterial från dessa. Han har till RN uppgett att han under hösten 2009 vid flera tillfällen påtalade för bolaget att han behövde ha tillgång till räkenskaperna så att han kunde genomföra revisionen. Han har inte kunnat uppge när han fick material så att han kunde genomföra revisionen utan har uppgett att han torde ha erhållit slutligt material någon gång under december månad. Revisionsberättelsen avgavs först den 20 januari 2010.

Det förhållandet att A-son under en period inte hade någon kontakt med företrädare för bolaget innebär inte att han kunde utgå från att bolaget hade valt en ny revisor. Det ålåg honom istället enligt god revisionssed att ta kontakt med bolagets företrädare för att diskutera förutsättningarna för uppdraget. Dessa kontakter skulle han ha tagit i så god tid att han inför revisionen kunde planera vilka revisionsåtgärder som skulle vidtas, och även genomföra revisionen inom lagstadgad tid.

Enligt god revisionssed ska en revisor också i övrigt planera sitt arbete så att revisionen kan utföras och revisionsberättelsen avlämnas inom föreskriven tid. Detta innebär att det åligger revisorn att följa upp att bolaget upprättar räkenskaper och bereder honom eller henne tillfälle att granska dessa. Om årsredovisning och övrigt räkenskapsmaterial inte tillställs revisorn för revision så att ordinarie bolagsstämma kan hållas inom den tid som anges i aktiebolagslagen, ska han eller hon i enlighet med god revisionssed uppmärksamma bolagets styrelse på dess skyldigheter i aktuellt avseende. Om muntliga påpekanden inte hörsammas, bör revisorn skriftligen erinra styrelsen om dess skyldigheter. Om inte heller detta ger resultat inom rimlig tid, bör revisorn avgå från sitt uppdrag.¹

A-son har i sin dokumentation och i sina svar till RN beskrivit ett antal åtgärder som han vidtog under hösten 2009 för att förmå bolagets företrädare att ge honom kompletterande räk-

¹ Se t.ex. RN:s beslut den 18 december 2000 i ärende dnr 1998-531, referat D 25/00-01 i RN:s praxis och RN:s beslut den 10 december 2010 i ärende dnr 2010-697, referat D 43/10 i RN:s praxis.

skapsmaterial så att han kunde avsluta revisionen av räkenskapsåret 2008. Enligt RN:s uppfattning är dock de angivna åtgärderna inte tillräckliga för att hans insats ska kunna anses överensstämma med god revisionssed.

Genom att inte ta kontakt med bolaget för att planera och genomföra revisionen inom lagstadgad tid och genom att inte heller i övrigt vidta de åtgärder som beskrivits ovan när han inte erhöll det material som han begärde har A-son åsidosatt god revisionssed.

A-son har i sin revisionsberättelse uppgett att han varken kunde till- eller avstyrka att årsstämman fastställde resultat- och balansräkningarna. Detta framgår dock inte av revisorspåteckningen på årsredovisningen som endast anger att "[a]nmärkningar finns". A-son har trots RN:s föreläggande inte kommenterat denna omständighet.

Av god revisionssed följer att det av revisorspåteckningen på årsredovisningen ska framgå om revisorn inte tillstyrker att resultaträkningen eller balansräkningen fastställs.² A-sons revisorspåteckning saknar denna information. Genom att inte utforma en korrekt revisorspåteckning har A-son åsidosatt god revisionssed.

5 RN:s sammanfattande bedömning och val av disciplinär åtgärd

RN har funnit att A-son har varit passiv vid genomförandet av uppdraget och att han har underlåtit att i revisorspåteckningen på årsredovisningen informera om att han varken till- eller avstyrkte fastställande av resultat- och balansräkningarna. Genom dessa försummelser har han åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. Med hänsyn till att det som framkommit om hans passivitet är allvarligt finner RN att han ska meddelas varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, justitierådet Kristina Ståhl, vice ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, auktoriserade revisorn Maria Danckler, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören Per-Ola Jansson samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Kerstin Stenberg samt avdelningsdirektören Hannah Johnson som har föredragit ärendet.

² Se RS 709 Revisionsberättelsens utformning i aktiebolag och andra företag, p. 49 SE.